

Kaj bi rekel današnjim odraslim, ki ti zapuščajo onesnažen svet?

Spoštovani, dober dan.

Moje ime je Maks Dakskobler, prihajam iz Slovenije, če smo bolj natančni, iz okolice Kranjske Gore. Zakaj stojim tukaj pred vami? Rad bi spregovoril o ... Ali pa začnimo raje takole, predstavljajte si naslednjo situacijo: Vnuk sedi v naročju svojega dedka, ta pa mu pravi: »Vidiš, mali, tukaj je včasih tekkel potok, kot otrok sem se kopal v njem, pa, a vidiš tisto golo pobočje, no, tam je bil včasih gozd. Pa vidiš tisto hišo tamle? Včasih je bilo pozimi tukaj toliko snega, da ljudje iz hiše niso mogli skozi vrata.« Kako je bilo pred 100 leti in kaj bo čez 100 let.

Da, spregovoril bom o spremembah, o klimatskih spremembah, spremembah podnebja in narave okoli nas, spregovoril bom o posledicah onesnaževanja našega sveta. Kaj naj torej za začetek rečem svojim prednikom, ki so mi zapustili takšen svet? Kaj na rečem svojim vrstnikom? Vsem generacijam, ki pridejo za mano? Prednikom lahko rečem samo, da jim ne zamerim, da so živeli, kot so, ker vem, da sam verjetno ne bi živel drugače. Razlog, da jim namenim le-te besede? Ko pride do klimatskih sprememb, je leto 1965 zgodovina, ko pride do klimatskih sprememb, je včeraj zgodovina – prepozno. Oni niso vedeli, kaj bo leta 2100, če ne začnejo živeti drugače, če ne začnejo varovati našega sveta, oni niso vedeli, kaj bo, ČE in kaj bo, ČE NE. No, mi – in ko rečem mi, mislim vse nas v tem prostoru in vse nas, ki živimo, – mi to vemo.

Mi vemo, kaj se bo zgodilo z našim planetom čez 100, 200 ali 300 let, če ne začnemo živeti drugače, če ne začnemo živeti okolju prijazno. Pa ne samo to, da vemo, kaj nas čaka, mi celo vemo – za razliko od naših prednikov – kako problem rešiti. Imamo alternative, pa če pogledamo zgolj površno, imamo električne avtomobile, obnovljive vire, nove načine okolju prijazne industrije, imamo ... Na eni strani bolezen in na drugi zdravilo. Na eni strani problem in na drugi strani – za razliko od naših prednikov: rešitev. Zakaj torej ne ozdravimo naše zemlje?

Zakaj? Prvič zato, ker to ni v interesu gospodarstva, industrije – kapitala. Denar je sveta vladar, in kdor ga služi tako, da ob enem onesnažuje okolje – torej večina – ne bo prenehal s tem samo zato, ker bo čez 100 let gladina morja le nekaj centimetrov višja. To nas privede do drugega problema: ko pride do onesnaževanja, naša dejanja danes ne vplivajo direktno na nas, lahko rečemo, da mi danes žanjemo to, kar so sadili naši predniki, in da mi danes sadimo tisto, kar bodo želi otroci naših otrok.

In ker ne občutimo posledic lastnih dejanj, nas to privede do tretjega problema. Do tega, da je za večino nas – in ko rečem nas, mislim na vse ljudi, ki živimo v razvitih delih sveta, »civiliziranih delih sveta« in se na dnevni ravni ne spopadamo s sušo, poplavami in ekstremnimi vremenskimi pojavi – no, za večino nas, je še vse v redu. Za mnoge so klimatske spremembe le fikcija – nekaj izmišljenega; ker sami tega ne občutijo, to za njih ne obstaja.

Še huje kot to, da sami ne občutimo svojih dejanj, pa je to, da jih nekje na svetu čuti nekdo drug. Saj vemo, da se topijo ledeniki, vemo, da po svetu izumirajo razne vrste živali, vemo, da ljudje ponekod ne vidijo belega dneva zaradi smoga, vemo, da je vsak dan več naravnih katastrof, ampak kaj pa nas, večino, to briga? Kaj pa nas briga, če je nekje v južnem delu Tihega oceana neka država, otočje, imenovano Salomonovi otoki, katero sestavlja šest večjih in približno 900 manjših otokov? Kaj pa nas briga, če je tam poplavilo nekaj manjših otokov. Kaj nas briga, če je tam 25 ljudi izgubilo dom, ker jim ga je preplavilo morje? Kaj nas briga, če nekje na svetu nekdo žanje tisto, kar mi sadimo? Nas ne. In to je največji problem, ko pride do onesnaževanja okolja.

Ni problem to, da mi ne bi znali živeti drugače, ni problem to, da mi ne bi poznali rešitev. Ne, problem je, da mi onesnažujemo okolje in ker ne občutimo posledic, s tem ne prenehamo. Saj tudi pri nas zime niso več take, kot so bile včasih, vendar to večine ne moti, sploh pa pomoli na naših

obalah, kamor poleti hodimo na morje, še vedno niso pod gladino morja, tako da to gotovo ni tako velik problem. V naših kozarcih – kozarcih večine pa je še vedno pitna voda. In zato, ker je za večino leto za letom »še vedno tako«, ne naredimo dovolj, da bi bilo tudi za vse druge ljudi ter za vse generacije, ki bodo prišle za nami, »še vedno tako«.

Zato se za konec vprašam, ali bom res jaz tisti, ki bo svojemu vnuku v naročju govoril: »Veš, mali, vedeli smo, kako rešiti situacijo, ampak je nismo, ker smo mislili samo nase, ker za večino takrat to ni bil takšen problem, ker se nam ni zdelo nujno potrebno, ker nismo mislili na vas – naše potomce, ki pridete za nami na ta svet.« No, mogoče jaz danes svojim prednikom ne očitam nič, vem pa, da bodo naši potomci nam – in ko rečem nam, mislim vse nas, ki živimo danes – imeli še kako veliko očitati, če ne začnemo živeti drugače, če ne začnemo živeti okolju prijazno!

Hvala!

Maks Dakskobler, 2018, 5. letnik VŠ za gospodarske poklice v Št. Petru

Mentorica: Marija Perne